

د ساتنې مسلې

حاضري – ستاسو د ماشوم حاضري هره ورځ څارل کيږي او مهمې غيرحاضريانې تل د حاضري افسر لخوا تعقيب کيږي. ښوونځی د حاضري پالیسي لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پوه پري شئ.

چلند – د ټول ښوونځي ټولني لپاره ښوونځی د چلند بنسټکاره اصول لري چې بايد د هر چا د خوندي او خوشحاله ساتلو لپاره تعقيب شي. مور پوهيږو چې ماشومان ځيني وختونه جنگ جگړه کوي او دا به د يو بالغ لخوا حل کيږي څوک چې به د ښکيلو ماشومانو خبرې واورې او د وضعيت په حل کې به مرسته وکړي.

خوړونه – ښوونځی د څوړوني ټولې قضيې په جدي توگه اخلي او د ماشومانو او کورنيو سره به هڅه وکړي چې هره يوه ستونزه حل کړي. ښوونځی د څوړوني ضد پالیسي لري چې تاسو يې بايد ولولئ او پرې پوه شئ.

روغتيا او ساتنه – په ښوونځي کې هر څوک مسؤليت لري چې د لويانو او ماشومانو په خوندي چاپيريال کې د کار کولو ډاډ ترلاسه کړي. ښوونځی واضح د روغتيا او خونديتوب پالیسي لري چې هر څوک يې بايد تعقيب کړي. ښوونځی د هرې پېښې سره د مقابلي لپاره په ښوونځي کې لومړني مرسته کوونکي په بشپړ ډول روزلي دي.

آنلاين – خونديتوب – ښوونځی مني چې ټيکنالوژي د ماشومانو په تعليم کې مهم رول لوبوي او په مجازي نړۍ کې د ماشومانو ساتنې ته ژمن دی. د والدينو د ملاتړ لپاره، ښوونځی د آنلاين خونديتوب معلومات لري ترڅو ستاسو ماشومان په ښوونځي او کور دواړو کې د خوندي وساتي.

شکايټونه

که تاسو په دې اړه کوم شکايټونه لرئ چې ښوونځي ستاسو يا ستاسو د ماشوم سره ځنګه کار کوي نو مهرباني وکړئ ډاډ ترلاسه کړئ چې مور سره خبرې وکړئ. مشر ښوونکی به تل خوشحاله وي چې تاسو سره د هرې ستونزې د حل لپاره خبرې وکړي. دا به غوره وي چې ژر تر ژره مور سره خبرې وکړئ کله چې تاسو اندېښنه ولرئ ترڅو دا يوه لويه مسله نه جوړه نکرې. که تاسو احساس نه کوئ چې خبره حل شوي ده، تاسو کولای شئ خپلې اندېښنې د حکومتی ادارې سره شريکي کړئ. تاسو به د ښوونځي په ويب پاڼه د ښوونځي د شکايت بهير ومومئ.

ښوونځی بايد څه وکړي

يو ماشوم بايد ور شي چې ښوونځي ته لار شي او خوندي احساس کړي ترڅو دوی وکولای شي خپله غوره لاسته راوړنه ولري.

- هر هغه څوک چې په دې ښوونځي کې کار کوي يا رضاکاران کوي به وکتل شي ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې دوی د ماشومانو سره کار کولو لپاره خوندي دي او بيا به د ماشومانو د ساتنې او ژغورونې په برخه کې وروزل شي او څه وکړي که دوی اندېښمن وي.
- ښوونځی د ساتنې لپاره ټاکل شوی د خونديتوب ليد (DSL) لري، څوک چې اضافي روزنه لري ترڅو پوه شي چې څه بايد وکړي کله چې يوه اندېښنه دوی ته راورل شي.

DSL دی: .....

د څوړوني ضد مبارزه کوونکی دا دی: .....

د ای سفيټي مبارزه کوونکی دا دی: .....

د پادريو پاملرنې کارکوونکی دا دی: .....

د مخنيوي مشر دا دی: .....

- مور به تل تاسو ته غوږ ونيسو او تاسو سره به نږدې کار وکړو که چيرې مور ستاسو د ماشوم يا بل ماشوم په اړه اندېښمن کيږو. ځيني وختونه، د ماشومانو ټولنيز پاملرنه د ښکيل کيدو څخه مخکې تاسو سره اندېښنې نشي شريک کيدلای. ښوونځی د ساتنې پالیسي لري کوم چې تاسو ته پدې اړه نور وايي او کله چې مور بايد د پوليسو يا ماشومانو خدماتو سره خبرې وکړو. مهرباني وکړئ له مور څخه پوښتنه وکړئ چې تاسو ځنګه کولای شئ د دې پالیسي يوه کاپي وگورئ.
- مور به ستاسو د ماشوم سره د ځان خوندي ساتلو په اړه زده کړه کولو کې مرسته وکړو د بيلگي په توگه، صحتمنډ خوراک، د څوړوني ضد، آنلاين خونديتوب، د سرک خونديتوب، صحتمنډي اړيکي، د مخدره توکو او الکولو پوهاوی، د افراطيت مخنيوی. د دې درسونو د يوې برخې په توگه ستاسو ماشوم ته به وويل شي چې څه وکړي که چيرې دوی د خپل خونديتوب په اړه اندېښمن وي.

والدين/پالوونکي بايد وکړي

والدين/پالوونکي د خپلو ماشومانو د خوندي ساتلو لپاره خورا مهم خلک دي. تاسو بايد تل:

- د خپل ماشوم په اړه د اندېښنو څرگندولو لپاره د ډاډ احساس وکړئ.
- د ښوونځي سره خبرې وکړئ که تاسو مرستې يا حمايت ته اړتيا لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که تاسو د خپل ماشوم د خونديتوب په اړه د محکمې کوم حکم لرئ
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که چيرې ستاسو په حالاتو کې بدلون راشي لکه د کور بدلون، د اړيکي نوې نمبر، د نوم بدلون، د والدينو مسؤليت بدلون
- ښوونځي ته خبر ورکړئ چې ستاسو ماشوم به څوک کوزوي يا راخيژوي او دوه نورې بيړنې اړيکي چمتو کړي. تاسو بايد ښوونځي ته په موافقه شوي ترتيباتو کې د هر ډول بدلونونو خبر ورکړئ.
- ښوونځي ته خبر ورکړئ که ستاسو ماشوم غير حاضر وي او لاملونه يې ورکړئ چې ولی

په زده کړه کې د ماشومانو خوندي

ساتل

د والدينو/پالوونکو لپاره معلومات

د ساتنې نور معلومات د ښوونځي په ويب پاڼه او د پين دورسيټ د ماشومانو د ملگرتيا (Pan Dorset Safeguarding Children Partnership) په ويب پاڼه موندل کيدای شي.

که تاسو د خپل ماشوم يا بل ماشوم په اړه د خونديتوب اندېښنې لرئ، په ښوونځي کې د ټاکل شوي محافظت مشر، د دوی مرستيال يا د کارمندانو يو بل لور پورې غږې سره خبرې وکړئ. په بدیل توگه تاسو کولای شئ اړيکه ونيسئ:

BCPMASH

01202 123334

يا MASH@bcpcouncil.gov.uk

په بيړني حالت کې د پوليسو سره په 999 اړيکه ونيسئ

يا 101 د غير بيړني حالت لپاره

NSPCC 0808 800 5000

د ماشوم مرستندويه شميره 1111 0800

پين دورسيټ د ماشومانو د ملگرتيا ساتنه BCP د تعليم په فرعي گروپ کې ساتنه

(تعديل شوی سپتمبر 2021)

خونديتوب څه شی دی؟

ټول ماشومان او ځوانان بايد خپل په شاوخوا کې باور لرونکي بالغان ولري ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې دوی د نورو خلکو لخوا د زيان رسولو يا ځان ته زيان رسولو څخه خوندي ساتل کېږي. دا د ټولو ماشومانو د وړ کولو لپاره د کام پورته کولو په اړه هم دی چې غوره ممکنه پایلې ولري.

دا څنگه ترسره کېدای شي؟

موږ بايد ډاډ ترلاسه کړو چې ټول ماشومان او ځوانان:

- بڼه پاملرنه کېږي
- صحتمند دي
- خوندي دي
- په ژوند کې غوره چانسونه لري
- او دا چې:
- هغه خلک چې د ماشومانو او ځوانانو سره کار کوي خوندي دي او د دې کولو لپاره مناسب دي
- هغه ځایونه چې ماشومان او ځوانان ورته ځي خوندي دي

ساتنه هم د دې په اړه ده ...

- د ماشومانو، ځوانانو او د دوی د کورنيو د ملاتړ کولو لپاره
- د اړتيا په صورت کې د نورو خلکو مرسته ترلاسه کول
- دوخته مرسته -- دوخته پېژندنه او مداخله که چېرې يو ماشوم يا ځوان مرستې ته اړتيا ولري
- معلومول چې څه وکړئ که تاسو د ماشوم يا ځوان په اړه انديښمن ياست
- پېژندل چې آیا يو ماشوم يا ځوان د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې په خطر کې دی
- د ماشوم يا ځوان خوندي کولو لپاره اقدام کول

خونديتوب په لومړي ځای کې د زيان يا ناوړه گټه اخيستنې مخنيوي لپاره په گډه کار کولو پورې اړه لري. دا يوازې د هغو کورنيو سره د ساتنې او ښکېلتيا په اړه نده چېرې چې ماشومان او ځوانان زياتره د زيان يا ټپي کېدو خطر سره مخ دي.

هر څوک د ماشومانو او ځوانانو د خونديتوب مسوليت لري.

په خونديتوب کې د مسلو پراخه لړ شامل دي لکه ...

- له ماشومانو څخه ناوړه گټه اخيسته
- څورونه
- تعصب
- د اور څخه ساتنه
- تښتيدل
- د څورو اختلالات
- د ماشوم ساتنه
- خپگان
- د رواني روغتيا مسلي
- د ماشومانو ورکيدل
- تعليم
- سرک، ريل، د اوبو خونديتوب

د ناوړه گټه اخيستنې پېژندل

په خورا نهايي پای کې، ساتنه د ناوړه گټه اخيستنې څخه د ماشومانو او ځوانانو ساتنه ده.

له ماشومانو څه ناوړه گټه اخيسته يا غفلت هغه وخت پېښېږي چې د 18 کلونو څخه کم څوک زيانمن کېږي يا يې په سمه توگه پاملرنه نه کېږي.

ځينې وختونه د يو ماشوم يا ځوان څخه د يو اجنبی يا بل ماشوم يا ځوان لخوا ناوړه گټه اخيستل کېدای شي، مگر معمولا دوی هغه کس پېژني چې دوی ته زيان رسوي د مثال په توگه د کورنۍ غړی يا د دوی په ټولنيز شبکه کې يو څوک

د ماشومانو او تنکي ځوانانو سره هرچېرې بد چلند کېدای شي، د بېلگې په توگه په کور کې، په ښوونځي کې، په ځایي مرکز کې يا د ښوونځي کلب وروسته، آنلاین او داسې نور. ځينې وختونه بل څوک پوهيږي چې څه پېښېږي، مگر دوی هڅه نه کوي چې مخه يې ونيسي. دا هم غلطه ده.

د ناوړه گټه اخيستنې اغيز

هغه ماشومان چې ناوړه گټه ترې اخيستل شوي وي يا له پامه غورځول شوي وي د لنډې مودې لپاره به اغيزمن شي مگر د څه اوږدې مودې لپاره اغيزې کولای شي د دوی په ټول ژوند کې پاتې شي د بېلگې په توگه. د اړيکو ستونزې، د رواني روغتيا مسلي يا له مخدره توکو او الکولو څخه ناوړه گټه اخيسته.

د ناوړه گټه اخيستنې ډولونه

د ناوړه گټه اخيستنې څلور اصلي ډولونه موجود دي: احساساتي، فزيکي، جنسي او غفلت.

احساساتي ناوړه گټه اخيسته - هغه وخت رامنځته کېږي چې کله چې والدين/پالوونکي يا نور د خپلو ماشومانو سره په کافي مينه يا پاملرنه کولو کې پاتې راځي يا کله چې دوی گواښوي، طعنه ورکوي يا سپکوي، دوی داريدلی جوړوي، با احتياطه جوړوي، يا د دوی په چلند کې د گډوډۍ سبب کېږي.

فزيکي ناوړه گټه اخيسته - هغه وخت رامنځته کېږي کله چې والدين/پالوونکي يا نور په قصدي توگه يو ماشوم يا ځوان ټپي کوي، يا خپل ماشوم د بل چا لخوا د فزيکي زيان رسولو څخه نه ساتي.

جنسي ناوړه گټه اخيسته - پدې کې د ماشوم يا ځوان مجبورول يا هڅول شامل دي چې په جنسي فعاليتونو کې برخه واخلي، دا اړينه نده چې په لوړه کچه تاوتریخوالی پکې شامل وي، که ماشوم خبر وي او کنه چې څه پېښېږي.

بې پروايي - هغه وخت رامنځته کېږي کله چې والدين/پالوونکي د ماشوم يا ځوان کس د خوراک، جامو، پناهځای يا طبي پاملرنې لپاره د اړين اړتيا پوره کولو کې پاتې راځي، يا کله چې ماشومان د مناسبې ځارنې پرته پرېښودل کېږي کوم چې دوی ناامنه يا غير خوندي کوي.

کورنی ناوړه گټه اخيسته - د کنټرولول، جبري يا گواښونکي چلند، تاوتریخوالی يا ناوړه گټه اخيسته هر هغه پېښه ده چې د 16 کلنۍ يا د دې څخه پورته عمر لرونکي کسانو ترمنځ چې نږدې ملگري يا د کورنۍ غړي دي، د دوی د جنس يا جنسيت په پام کې نيولو پرته.

ښوونځی د پوليسو څخه خبرتيا ترلاسه کوي کله چې د ماشوم په کورنۍ کې د کورني ناوړه چلند پېښه پېښېږي.

دوی به د ملاتړ وړاندېز وکړي، څارنه به وکړي او ټولنيز پاملرنې سره به اړيکه ونيسي که دوی نورې انديښنې ولري.

د ماشوم استحصال - هغه عمل دی چې د گټې، کار، جنسي خوشالونې يا نورو شخصي يا مالي گټو لپاره د ماشوم څخه کار اخلي.